

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

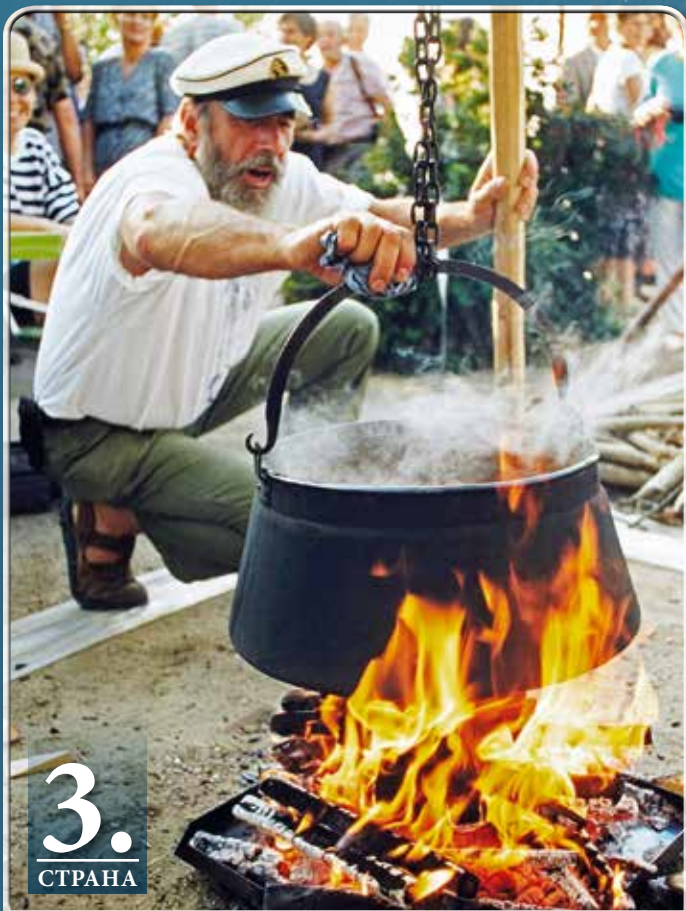
4.
СТРАНА

„Сомборска ружа” замирисала Ловром

Мајшани улепшавају село

8.
СТРАНА

3.
СТРАНА

Фишијада повезала комшије

Табан наступао у Пољској

6.
СТРАНА

ПОЛИТИКА

Тања Мишчевић:

Ниједна држава не може у Европску унију пре 2021.

Немогуће је да нека држава постане нова чланица Европске уније, пре новог буџетског периода 2021. године, каже шефица преговарачког тима Србије са ЕУ. „То је просто правило и даље од тога не може“, рекла је Тања Мишчевић и додала да се не би бавила рачунањем када ће Србија постати чланица ЕУ

„Наше је да урадимо посао, да достигнемо одређени степен вредности који ће мени – грађанки Тањи Мишчевић, не шефици преговарачког тима – бити оно што задовољава мој живот у Србији XXI века“, рекла је Мишчевић на округлом столу „Шта нас чека у поглављама 23 и 24“, одржаном у Прес центру Танјуга.

У том смислу, каже Мишчевићева, мање јој је важан датум уласка у чланство, јер је и немогуће да нека држава постане чланица пре новог буџетског периода 2021, а да је битно достићи одређени степен европских вредности. Према њеним речима, концепт европских вредности дуго је био недефинисан, тек заправо по-

следњим споразумом од 2007. из Лисабона, постоји јасно набројано шта су европске вредности које су се пре подразумевале.

„Мир, слобода, безбедност, демократија, владавина права, стабилне институције, тржишна економија заснована на конкуренцији и многе друге ствари, то су европске вредности и сада када их погледате, то су дубоко укоренење наше вредности, и традиционално и историјски, религиозно и просторно, како год, али смо на њих помало заборавили“, сматра Тања Мишчевић.

Како је истакла, процес приступања ЕУ треба да нам помогне да их прихватимо, да им припадамо, а не да нам их неко намеће као услов,

већ зато што су нам потребне да „имамо за шта да се ухватимо“. Она сматра да ће се врло често чути да је Европа безбедносна, мировни, економски пројекат, али да је заправо њена суштина, да су се они окупили око вредности које су неспорне за државе које су формирале три заједнице.

У овом моменту, не постоје неке значајније препреке које могу представљати проблем за испуњавање прелазних мерила за поглавља 23 и 24, изјавила је шефица преговарачког тима Србије и додала да ће она бити затворена онда када Србија заправо докаже да има довољан број случајева који потврђују да је све оно што је предвидела и урађено.

Она истиче да свакако не треба заборавити ни целину плана, односно целину поглавља, јер поглавља 23 и 24, која се називају владавином пра-

ва, заправо су кључна и носећа не само за преговарачки процес, што сматра да је најмање важно, него су кључна и носећа за структуру једне модерне државе.

„Не само што нема заштите људских права, нема ни пословне сигурности, нити друге врсте правне сигурности, те ће тако свакако наша пажња у наредном периоду бити у великој мери усмерена на та два поглавља“, рекла је Мишчевићева.

„То значи да суђења не трају неограничено дуго, да правда буде доступна у једном кратком периоду, да борба против корупције донесе резултате који ће елиминисати оно што зовемо системском корупцијом, дакле, то све морају грађани, ви и ја као грађани ове земље, да осетимо много пре затварања поглавља“, јасна је Мишчевић, а преноси Танјуг. ■

ЗБУЊИВАЊЕ ГРАЂАНА

Председница Савета за спровођење акционог плана за поглавље 23 Милица Колаковић-Бојовић као једну од озбиљних опасности по процес евроинтеграција навела је збуњивање грађана.

„Мој утисак је да грађани и даље заиста суштински не разумеју шта доноси процес евроинтеграција, а не разумеју првенствено због тога што их представници власти, не само тренутне, него и претходне и оне пре тога, збуњују, када је у питању процес европских интеграција. Мислим да јако недостаје у јавности отворена прича о суштини процеса евроинтеграција, о суштинским променама, о суштинском бољитку до којег тај процес може да доведе, уколико тај процес резултира истинским променама у институционалном склопу и у начину размишљања“, рекла је Бојовићева.

Америка и ЕУ кукјују Косову међународно признање

Битка за исламску државу у Европи

Српски државни врх и дипломате су, према писању провладиних медија, у сталним контактима са колегама из земаља у којима, осим западних политичара, лобирају и сами приштински званичници. Тако је Суринам последњи стао на страну једнострано отцепљене српске покрајине, пре неколико недеља, а према дипломатским изворима, притисак је појачан и на друге земље, економски зависне од западних сила.

Одлука Суринама дошла је у временски кратком периоду откако је косовски министар спољних послова Енвер Хоџај на маргинама Самита карипске заједнице у Џорџтауну (у Гвајани), почетком јула, имао низ састака са председником Суринама, али и званичницима Свете Луције, Јамајке, Барбадоса, Бахама...

Чланице Карипске заједнице су 14 држава, и од њих је већ девет признало Косово, а то нису учинили Бахами, Барбадос, Јамајка, Сент Винсент и Гренадини и Тринидад и Тоба-

Већи број земаља, претежно из Латинске Америке, тренутно је под великим економским и политичким притиском моћних западних држава, да признају независност Косова. Упоредо са овом „офанзивом“ Приштине, српска страна настоји да спречи талас нових признавања

■ Чланице Карипске заједнице	
Признале Косово:	Нису признале Косово:
Суринам (јул 2016)	Бахами
Антигва и Барбуда (мај 2015)	Барбадос
Гренада (септембар 2013)	Јамајка
Гвајана (мај 2013)	Сент Винсент и Гренадини
Доминика (децембар 2012)	Тринидад и Тобаго
Сент Китс и Невис (новембар 2012)	
Хаити (фебруар 2012)	
Света Луција (август 2011)	
Белизе (август 2008)	

го. Иначе, од 33 земље Латинске Америке, КиМ није признало 17 држава.

По евиденцији Београда, Суринам је 107. земља која је признала Косово, док Приштина има списак од њих 112. Ова разлика настала је тако што су Србији званичници четири земље које се налазе на приштинској листи демантовали да су признали независност покрајине. То су Оман, Централноафричка Република, Нигерија и Уганда. Председник Сао Тома и Принципа ставио је вето на одлуку тамошње владе, да би затим и нова влада ове државе повукла одлуку својих претходника о признавању још једне исламске државе у Европи.

Упоредо са лобирањима у Латинској Америци, приштински савезници константно „облећу“ и око петорке из Европске уније – Грчке, Румуније, Словачке, Шпаније и Кипра, како би и они променили свој став о КиМ. Оне се, чак и отворено, у европским резолуцијама позивају да признају Косово као државу. ■

Признање за директора СКЦ-а

Скупштина Србије наградила Милана Ђурића

Директор Културног и документационог центра Срба у Мађарској, добитник је вредног признања Одбора за дијаспору и Србе у региону Народне скупштине Републике Србије

Скупштински Одбор за дијаспору и Србе у региону, одлучио је да Велику плакету додели Милану Ђурићу, за „вишегодишњи рад на неговану и представљању српске културе у Мађарској, јачање веза са матичном земљом, успешну сарадњу са Скупштином Србије и развијање односа између Србије и Мађарске“.

У Одбору за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије је 17 посланика из свих посланичких група. Парламент Србије у свом саопште-

њу истиче да је Милан Ђурић један од најзаслужнијих припадника српске заједнице у Мађарској за „континуирани рад на афирмацији традиционалног и савременог културног стваралаштва, а посебно за успешно организовање манифестације 'Месец српске културе' у оквиру које се одржавају изложбе, фолклорни наступи, концерти, позоришне представе, књижевне вечери, промоције, научна предавања, програми за децу и приказују српски

филмови, који својим садржајем обогаћују културни живот у Мађарској“.

Реализација ових програма, по мишљењу ресорног парламентарног Одбора, „доприноси већој препознатљивости српске културе у Мађарској и иницира интензивнију културну сарадњу између две суседне државе“. Скупштина Србије истиче заслуге Милана Ђурића и за „организовање Сабора српске културе, Дана дечје књиге, Сусрета дечјих драмских радионица, као и за издаваштво у области литературе, историографије, етнографије, музикологије, ликовне уметности и других уметничких и научних области“.

СНН

Рејоршер СНН-а на традиционалној међународној манифестацији

„Бајска фишијада“ у служби јачања међусуседске сарадње

Осим по Јоакиму Вујићу, по коме је значајан за нас Србе, град Баја је у читавом региону познат по „Фишијади“, летњој атракцији у којој учествују многи његови становници и љубитељи доброг залогаја из других крајева

Бачко-кишкунски градић Баја, средином сваког лета прераста у туристички и кулинарски центар, у којем се кува одлична рибља чорба. Овогодишња, XXI по реду „Бајска фишијада“ привукла је велики број посетилаца не само из града и околине, већ и шире. Знатижељних гостију и туриста било је и из суседних земаља и других делова Европе.

Фестивалска приредба је и ове године трајала четири дана, а 7. јула је отпочела фолклорном гала приредбом Горње Бачке. И током наредних дана било је бројних културно-забавних приредаба, а субота је била најважнији дан, када су заљубљеници у рибу чорбу преплавили главни трг града, Петефијево острво и друге локације у граду. Многи су испред својих кућа запалили ватру испод котлића и у својим баштама и двориштима спремали рибу чорбу, која се кувала у више од 3000 котлића.

Овогодишњој „Бајској фишијади“ присуствовала је и делегација града Сомбора, предвођена градоначелницом Душанком Голубовић. Бајци и Сомборци су фестивалску приредбу искористили и за прославу 50. годишнице побратимљења својих градова. Најпре је у склопу традиционалног фестивала, у Палати бачке културе, отворена изложба фотографија „Сомбор у очима жене“, аутора Флоре Алфелди Кешмарки.

У оквиру обележавања годишнице братимљења, градоначелници Сомбора и Баје, Душанка Голубовић и Роберт Ферчак, на Петефијевом острву су заједно засадили дрво пријатељства. Дрво су домаћини назвали „Сомборским дрветом“, пошто је оно из реда *целџиса*, а Сомбор је управо по њему познат.

У част јубилеја направљена је и торта на три спрата са пригодним мотивима коју је припремио и поклонио бајски посласличар Кристијан Вереш.

Свечаном пријему је присуствовао и бивши градоначелник Баје, др Роберт Жиго, који је сада државни секретар Министарства за пољопривреду. Садашњи градоначелник Роберт Ферчак се осврнуо на споразум потписан 14. децембра 1966. године и истакао:

— Прекогранична сарадња је посебно важна у одржавању и јачању европских и хришћанских вредности. Свакодневно се суочавамо са бајским успесима, развојем, и радују нас речи признања које добијамо од гостију који се редовно враћају у наш град.

У име Сомбораца, присутне је поздравила градоначелница Душанка Голубовић која је изразила задовољство што је добила прилику да боље упозна Бају. Градоначелница је додала да од Баје може много да се научи о развоју инфраструктуре и позвала његове грађане да посете Сомбор и „Сомборски котлић“, традиционалну гастрономску и туристичку манифе-

стацију, која је одржана недељу дана касније.

Разговор је вођен и о заједничким пројектима два града који су у току. Ради се, пре свега, о проширивању и побољшању друмског саобраћаја између Баје и Сомбора, преласку на карго саобраћај, као и о превозници у Бездану. Побратими су дотакли и будуће пројекте којима би волели да аплицирају на наредним конкурсима ИПА Програма прекограничне сарадње Мађарска-Србија. Потом су заједно погледали наступ Градског културно-уметничког друштва „Раванград“ из Сомбора, коме је припала част да на централном тргу града Баје изведе сплет игара.

Јужнословенски фолклор био је заступљен и на другим пунктовима у граду. На Петефијевом острву, за добору музику и презентацију музике и фолклора балканских народа побринули су се чланови оркестра „Забавна индустрија“, а на Рузвелтовом тргу тамбураши из Суботице забављали су бројне пролазнике и све оне који су на овом простору кували омиљено јело.

П. М.

ФЕСТИВАЛ

Дани позоришта и културе

Сомборска ружа крунисала фестивал у Ловри

Након прошлогодишњег успеха „Кнегиње чардаша“, у извођењу глумаца и певача из Српског позоришта у Мађарској, овогодишње „Дане позоришта и културе у Ловри“ обележила је обнова оперете „Сомборска ружа“, по тексту и у режији Милана Руса, и на музику Габора Ленђела

Српска публика у Мађарској са нестрпљењем је очекивала поновно извођење ове популарне оперете, која се још увек памти, иако су стасале нове генерације извођача и публике, а од првог извођења прошло је готово две деценије.

У периоду од 20. до 24. јула, ловранска летња позорница била је центар културног и позоришног живота Срба у Мађарској, на којој су се смењивали глумци, певачи, плесачи и врсни музичари, а манифестација је отворена концертом „Авала експрес 20“, који је након Будимпеште, стигао и у станицу „Ловра“. Био је то још један повод за сећања и пребирање по успоменама оних који су на првом извођењу, пре 20 година, слушали песме Тамаша Чеха, по оригиналном тексту Гезе Беремењија, у преводу и надахнутом препеву Петра Милошевића. Догодио се поновни сусрет са „евергрин“ музиком и порукама тадашњег бунта једне генерације, оличеног у наступима Тамаша Чеха.

И док је публика лагано пунила гледалиште, о припреми и значају манифестације, коју заједнички организују Српско позориште у Мађарској и село Ловра, поразговарали смо са Љубомиром Алексовом, представни-

ком Срба у Мађарском парламенту, иницијатором овог фестивала.

— Наша манифестација ушла је у другу деценију постојања и на то смо врло поносни. Летња позорница, овде у Ловри, привлачи публику и право је место за овакве комаде, попут прошлогодишње оперете „Кнегиња чардаша“ и овогодишње „Сомборске руже“, јер се ради о отвореној сцени и публика је жељна смеха, музике и добре забаве. Трудимо се да имамо заступљену и визуелну уметност, па ћемо и ове године имати изложбу слика, као и дечији програм за наше најмлађе. Најважније је увек унапред обезбедити средства, што су учинили и наше Удружење за очување културе и традиције, и Српско позориште. Наравно, конкурсирасмо за овај програм и следеће године. У договору са првим човеком позоришта, Миланом Русом, без кога организација и извођење овако богатог и садржајног програма не би били могући, наша

— рекао је за наш лист Љубомир Алексов.

Са нестрпљењем и знатижељом очекивала се премијера обновљене оперете „Сомборска ружа“, са подмлађеном екипом глумаца и певача који су овога лета наступили на ловранској позорници.

У главним улогама појавили су се: млади и талентовани пар — Даринка Орчик као лепа Ружа и апсолвент глуме Марко Ембер као капетан Рада; фантастични Јосо Маториц, као Живојин који жељи да се погосподи, па постаје Виталије, говори француски; увек убедљив и склон трансформацији Бранимир Ђорђевић, као Циганин Бери.

Ту је, наравно, још један заљубљени пар, слушкиња

манифестација успева да привуче велики број љубитеља позоришта и културе, а Ловрани је увек радо очекују

Мара у извођењу Бранке Башић и слуга Ђуро, кога маестрално игра Тома Принц.

ИЗЛОЖБА СЛИКА СТРАЈЕ МАРЈАНОВИЋА

На летњем Фестивалу позоришта и културе у Ловри, визуелна уметност представљена је изложбом сликара и витражисте Страје Марјановића. Отварање је уприличено између два чина оперете, када је нумеру „Ја сам рођен тамо на салашу“ отпевао Хор „Свети Серафим Са-

ровски“ из Зрењанина, а у улози модератора појавио се Ратко Краљевић.

Рођени Сомборац, Страја Марјановић, већ четврт века живи у Будимпешти, где се развијао као уметник, урадио неке познате рестаурације цркава и других значајних обје-

ката, доказао се као мајстор стакло-сликарства, а затим се вратио својој првој љубави, сликама на платну.

Као и на прошлогодишњој изложби у Српском културном и документационом центру у Будимпешти, и овога пута ради се о платнима ко-

ја зраче топлим бојама, чудесним светлом и на магичан начин привлаче публику да у њих просто закорачи.

— Драго ми је да су моје слике представљене и овде у Ловри, и видим да су се одлично уклопиле са представом „Сомборска ружа“. Поред сликарства, моја велика љубав и оно чему сам посветио добар број година живота и професионалне уметничке каријере, јесте израда витража, најчешће у црквама, за шта сам се посебно школовао у мајсторским атељеима у Србији. И на мојим сликарским платнима бавим се и привлачи ме светлост, одсјај, игра светла и сенке, као и предмети од стакла. Светлост и сунце дају бојама на стаклу посебну топлину или хладноћу и сасвим их мењају, а то је за мене фасцинантан моменат — обратио се присутнима уметник и захвалио се Милану Русу на позиву да своје слике изложи на овогодишњим „Данима позоришта и културе“ у Ловри.

ЛИДИЈА СТЕВАНОВИЋ ПОНОВО У МАЂАРСКОЈ

Првакиња Српског народног позоришта из Новог Сада, Лидија Стевановић, поново се на позив Милана Руса прикључила екипи Српског позоришта из Мађарске.

— Са Миланом и осталим колегама сам већ и раније сарађивала, и наше дружење траје већ неких десетак година. Добро се познајемо и радо долазимо у Пешту када имамо заједнички пројекат. У мом матичном позоришту у Новом Саду сам од завршетка Позоришне академије 1980. године, а играла сам и у Сомбору, Зрењанину, Београду и на другим сценама. Са колегама из Српског позоришта у Мађарској сам пре више година радила представу „Ко се боји Вирџиније Вулф“ и ту сам играла са Зорицом Јурковић. Режирао сам и једну духовиту комедију — „Ковачи“, на текст Милоша Николића, а сада ускачем у овај мјузикл, где играм поново са Зорицом. Нас две се појављујемо у улози Радних тетака — каже Лидија Стевановић.

Одмах након „Сомборске руже“ чека је нови комад — Нушићева „Власт“, који ће режирати за Српско позориште у Мађарској.

— Надамо се да ћемо током лета одрадити пробе, а најесен имати премијеру. Обичај је да се наредног лета премијера, у овом случају тог комада, изведе у Ловри. Још увек нисмо направили дефинитивну поделу улога и на томе још радимо. Наша „Власт“ ће имати и сонгове на текст нашег покојног пријатеља Златана Дорића, музику ће написати Габор Ленђел, а Милан Рус ће свирати — открива за наш лист Лидија Стевановић и каже:

— Прва представа коју сам режирао био је комад „Настасја Филиповна“ од Достојевског, у Војвођанском музеју. У Новом Саду сам радила недавно једну мултикултуралну представу под покровитељством Завода за културу војвођанских Русина. Окупила сам глумце са словачког, мађарског, румунског, русинског и српског говорног подручја и урадили смо Чеховљево „Свадбу“, коју смо извели у Позоришту младих. Очекује нас и турнеја по Војводини са овом „мулти-култи представом“, уколико стигну средства.

Глумци се слажу у оцени да у Србији нема много прилика да се игра овај жанр мјузикла и оперета. Негује га углавном Позориште на Теразијама у Београду. И Лидија истиче да је у Мађарској и централној Европи уопште, то веома популарна форма и има много позоришта који је изводе.

— Ја сам као млада глумица играла у неким мјузиклима у Сомбору, и у кабареу, а ево након дуго времена, сада ми се поново указала прилика и веома ми је драго да могу поново да учествујем у пројекту Српског позоришта из Мађарске — испричала нам је Лидија Стевановић, а затим пожурела да се спреми за улогу, обуче костим, повеже мараму и изађе на позорницу.

Веома захтевну улогу имале су и две Радне тетке-шаншике, у тумачењу вишеструко надарене Зорице Јурковић и првакиње Српског народног позоришта из Новог Сада Лидије Стевановић, које су морале да своје улоге граде на сасвим нов начин, свесне да се публика још увек сећа вео-

ма оригиналног наступа Драгомира Дујмова и покојног Ђуре Чолића у женским костимима, који су изазивали буру смеха у гледалишту.

— Пре двадесет година сам играла Ружу, а сада сам шаншика. Ова премијера за мене је посебна, јер играм заједно са сином, који је сада одра-

стао човек. Марко је тада био мали и у колицима док смо ми пробали. Морала сам да се суочим са чињеницом да је толико времена прошло, а ово је веома емотиван моменат, јер су наша деца одрасла. Навијам за ову младу генерацију, милина их је гледати, талентовани су и радујем се што наступамо заједно. Даринка и Марко имају одличне дујет, једва сам чекала да деца са којом сам радила добију улоге и заиграју на сцени. Моју шаншику сада сам градила са Лидијом, са којом сам већ и раније сарађивала, а у почетку смо стално мислиле на непревазиђене улоге које су остварили Драгомир и чика Ђура. Како су пробе одмицале, успела сам да се „одвојим“ од сећања и мислим да смо успеле да урадимо улоге на наш начин — испричала нам је након главне пробе узбуђена Зорица, коју српска публика у Мађарској добро познаје, воли и увек изнова од ње очекује певачке, играчке и глумачке бравуре.

Први пут са екипом Српског позоришта наступа и Бечејка, стална чланица позоришта „Тураи“ из Пеште,

ФЕСТИВАЛ

— Драго ми је што се моја оперета поново изводи, а памтимо сви премијеру од пре две деценије, на великој сцени у Народном позоришту у Будимпешти. Такође се присећамо и времена када смо ово позориште оснивали, а онда радили велике хитове попут прве наше рок опере „Пастир вукова“, са којом смо имали велику турнеју по Србији и постигли велики успех деведесетих година — рекао је за наш лист Габор Ленђел.

Директор Позоришта Милан Рус, након што је на хармоници одсвирао читаву оперету, захвалио се свим учесницима у овом захтевном пројекту.

— Сви глумци су превазишли себе, веома сам задовољан оним што смо урадили, поготово када се зна да је оперета изузетно захтеван задатак. Публика је лепо примила представу и већ имамо неколико позива за наредна гостовања од септембра. Из Тукуље нам је већ стигао позив од пред-

Лаура Тополчањи, као Радина мајка. У комаду се појављују још и Митар Кркљевић као „унопрофорец“, Дејан Дујмов као поштар, који заједно са Јованом Вечић, Моником Тот, Аном Штурц, Кристином Борбел, Марком Русом и Вилмошем Вађоцким наступа и у плесним нумерама, које су мамиле аплаузе гледалаца.

Посебну кондицију, глумачки, певачки и плесачки таленат захтевала је и улога Циганина Бере, коју тумачи Бранимир Ђорђевић. Прошлогодишњу аустро-угарску униформу строгог монарха, ове године је заменио исцепаним панталонама и сјајним сакоом, покушавајући да као богати Арапин са седам жена, слоновима и жирафама, привуче наклоност слушкиње Маре, за чију се љубав бори и слуга Ђока. И док у њему кључа врела циганска крв, он покушава да спасе свог капетана, лажно се представља, игра са Шехерезадом и на крају ипак успева да преживи и остане слободан.

Публика је топлим аплаузима поздравила и нежне певачке деонице Бранке Башић, као и невероватно комичне сцене слуге Жоржа, у извођењу Томе Принца, који једва чека да поново постане Ђока и Мари понуди мали салаш у Банату, Калазу или Чобанцу.

Након премијере, поразговарали смо са композитором Габором Ленђелом, који се присетио почетака сарадње са Српским позориштем у Мађарској, пре више од две деценије.

седнице Српске самоуправе Зоре Пејовић, која је била на нашој премијери. Добили смо позив за учешће на „Месецу српске културе“, вероватно ћемо ићи и у Сантово и још нека места наставена српским живљем. Такође, волели бисмо још који пут да изведемо и наш прошлогодњи хит „Кнегиња чардаша“, што ће свакако умногоме зависити од заузетости наших главних глумаца — поделио је са нама прве утиске Милан Рус, након премијере.

Оркестар су чинили: Милан Рус, Габор Ленђел и Михаљ Ђерђ, за технику је био задужен Богдан Сабо, за декор Тибор Прагаи, а кореографију је урадила Моника Тот. Припрему и извођење представе марљивим и неуморним радом помогли су и стари пријатељи и дугогодишњи сарадници нашег позоришта, Милена и Ратко Краљевић.

У паузи између два чина „Сомборске руже“ публици је пружена прилика за предак, уз отварање изложбе сликара Страје Марјановића, такође, Сомборца.

У суботу, 23. јула, наступио је Хор „Свети Серафим Саровски“ из Зрењанина. Сутрадан, 24. јула, најмлађе је очекивала представа „Трнова ружица“ на мађарском језику, а оне нешто старије вечерња представа „A BALEK, avagy a hülyéje“.

Д. Б.

ФОКЛОР

Гостовање КУД-а „Табан“

Темперамент српског југа на северу Европе

Културно-уметничко друштво „Табан“ из Будимпеште, гостовало је крајем јула на XIX Сусретима фолклорних група „Мазури“ у Олецку, градићу на северу Пољске

На сусретима фолклорних група до сада су гостовали ансамбли из Хрватске, Чешке, Летоније, Русије, Немачке, Грчке, Мађарске, Украјине, Србије, итд. Ове године, учествовале су групе више националности: Пољаци, Мађари, Румуни, Словенци и Срби — из Мађарске.

КУД-у „Табан“ ово је било први пут да путује у Пољску, јер су до сада добијали позиве за јужне пределе нашег континента, као што су Турска, Бугарска и Грчка. Ове године су добили могућност да посете северне крајеве Европе.

Бина је била постављена у центру Олецка, на Тргу слободе, где се сваког дана окупљао велики број љубитеља музике и игре. Пољски Ансамбл песама и игара „Бисер Лидзбарк Вармински“, приредила је радионице за децу, у поподневним часовима, након чега је свака група приказала свој програм од четрдесет минута. Фолклорни ансамбли „Ћиршег“ из Мађарске, „Мугурелул“ из Румуније, „Крес“ из Словеније, домаћа пољска група, као и КУД „Табан“ приказали су разноврстан и занимљив састав за све присутне.

Наш ансамбл пратио је оркестар „Ћидо“, под управом Мирослава Силашког из Бечеја, са којим „Табан“ има дугогодишњу интензивну сарадњу. Она се огледа у бројним гостовањима и заједничким турнејама.

Према речима руководиоца „Табана“ Душана Вуковића, група је иза-

брала неке кореографије које су биле приказане и на овогодишњој „Табанској вечери“. Оне су већ биле постављене и уигране, па је зато ансамбл имао само две пробе код куће, док су се у Олецку припремали за наступ једном додатном пробом.

— Ове године је путовало са нама доста младих играча. Њима је ово

био велики изазов, али добро су се снашли у овој новој околини и свакако су стекли значајна искуства — рекао је за СНН Душан Вуковић.

За ову прилику ансамбл је припремио четири кореографије: „Златиборка ја сам“, „Песме и игре са Златибора и околине“, кореографа Горана Пауновића и Властимира Вељовића, за-

тим „Игре из Мачве“, кореографа Драгомира Вуковића, „Море на сред село“ — игре из Босилеградског крајишта, кореографа Славице Михаиловић и „Откако сам ја девојче“ — игре и песме из Црногаче, кореографа Десанке Ђорђевић. Женски хор „Табана“ отпевао је народне песме: „Нано боли ме глава“, „Три девојке бостан посејале“ и „Густа ми магла“, док се оркестар представио музичким блоком.

Иако је други наступ био праћен кишом, играчи су се максимално потрудили да дају све од себе, не само на бини, већ и ван ње.

Душан Вуковић је описао турнеју као „групну терапију“, где су сви играчи и чланови оркестра били приморани да се прилагођавају једни другима. Он се захвалио свим члановима на раду и труду и истакао да КУД „Табан“ наставља рад, тиме што овога месеца први пут организује камп за млади нараштај, на коме ће учити нове игре и песме, и где ће се деца играти и дружити.

— Наш ансамбл ће ове године угостити три групе из иностранства. У септембру почињу пробе, играчи се припремају за предстојеће наступе, у Батањи, Виљану и Десци, на Ајваријди — рекао нам је Вуковић.

J. В.

Наступи ансамбала из Краљева и Бихаћа у Мађарској

У организацији Задужбине „Сегедински међународни фолклорни фестивал“, у Сегедину је од 13. до 16. јула одржан 27. Међународни фолклорни фестивал. У овом граду се од 1966. године одржавају међународни фолклорни фестивали, а након одређеног времена, ова традиционална фестивалска манифестација прерасла је у приредбу која једне године угушћава домаће ансамбле из Мађарске, а сваке друге године позива и фолклорна друштва из иностранства.

Ове године, ред је поново дошао на иностране ансамбле, па су организатори, уз подршку локалне самоуправе Сегедина, позвали фолклорна друштва из иностранства. Међу њима се нашло и Културно-уметничко друштво „Абрашевић“ из Краљева у Србији, које је основано 1926. године.

Краљевчани, предвођени Урошем Балтићем, вршиоцем дужности директора ансамбла, у Сегедину су имали наступе у Малом позоришту и

КУД „Абрашевић“ из Краљева

на отвореној позорници на Тргу Дугогича.

КУД „Абрашевић“ је, заједно са КУД-ом „Мегдан“ из Богданаца у Македонији, наступио у препуној Сеоској кући у Десци, где су представили лепоте српског фолклора. На репертоару Краљевчана нашле су се игре из

Пчиње, Босилеграда, Београда, Ниша и Студенице. Представили су се и чланови Мушке певачке групе и оркестар.

Чланови ансамбла су и у Десци и у Сегедину поздрављени топлим и бурним аплаузима, што је била потврда да се публици веома допало њихово квалитетно извођење.

А на позив градоначелника Морахалома, Золтана Ноградија, у овом бањском градићу надомак Сегедина, боровило је Културно-уметничко друштво „Крајина“ из Бихаћа, у Босни и Херцеговини. О доласку и боравку Бихаћана, посебну бригу је водио Ђерђ Терек, кандидат за почасног конзула БиХ у Мађарској, а гости су били учесници XIII Међународног фолклорног фестивала.

У Културном центру „Aranyszöm“, чланови ансамбла из Бихаћа су у неколико наврата представили свој богат репертоар и публици дочарали фолклор народа и народности Босне и Херцеговине.

Представници овог КУД-а, који има традицију дугу седамдесет година, боравак у Морахалома искористили су и за разговоре о успостављању културне сарадње са домаћинима, будући да и они имају фолклорни ансамбл.

П. М.

КУД „Крајина“ из Бихаћа

Прошло је 140 година од боја на Калипољу

ГОДИШЊИЦА

Битка којом је почело ослобађање Космета од Турака

Осокољен победом на Чемерници, којом је спречен продор Турака на Мораву, мајор Илић је желео да освоји и Јавор, да отвори „врата слободе и Србије“ сународницима у Рашкој области и на Косову, који су још тамновали у турском ропству. Са исуканом сабљом кренуо је пред војницима на турски шанац на Јанковом вису... Трен касније млади мајор, покошен куршумом, и многи његови саборци, јуришници — отишли су у легенду.

Овим јунацима Србија је одала част на Спомен-гробљу на Јавору. И њима и њиховим саборцима Првог српско-турског рата који су на Ивањдан 1876. за отаџбину војевали и страдали на Калипољу. Битку нису добили, али је по окончању рата Србија, за коју су гинули, коначно добила независност, а Срби који су и даље остали под турским оковима били су оснажени вером у скоро ослобођење.

— Ратови са Турском, од 1876. до 1878. године, представљају окончање процеса стицања независности започетог још у устанку — објашњава др Милић Милићевић, научни сарадник Историјског института у Београду. — Србија и Црна Гора, после овог рата, на Берлинском конгресу, постале су међународно признате државе. Обе су се и територијално прошириле. Србија је добила градове, Ниш, Врање и Пирот, као и око 12.000 км² у Топличком, Нишком, Врањском и Пиротском округу. Црна Гора је добила Никшић и први пут излаз на море добивши Бар и Улцињ.

По речима нашег саговорника, Први српско-турски рат, у народу познат и као „Јаворски“, почетак је и промене спољнополитичке оријентације Србије.

— Раније, у доба кнеза Михаила, тежиште будућег проширења било је према западу, односно Босни — каже Милићевић. — После овог рата то је било потпуно онемогућено, јер је Аустроугарска добила мандат да окупира ову територију, а 1908. званично

„Кад отмемо и повратимо Јавор, тек онда можемо рећи да смо извршили своју, синовљеву дужност према отаџбини“. Овако је, пре 140 година, мајор Михаило Илић позивао своје јунаке у једну од најтежих битака Првог српско-турског рата, у народу познатијег као Јаворски рат, у коме је Србија изгубила 25.000 људи

је и анектирала. Због овога, мисао о новим територијалним проширењима управљена је према југоистоку, према Рашкој области, Старој Србији и Косову. А, то се остварило тек три и по деценије касније, после Балканских ратова.

Ипак, ратови са Турском, како каже наш саговорник, подигли су углед Србије, што се огледа и у уздизању Србије на ранг краљевине 1883. године. Краљ Милан је постао и „први српски краљ после Косова“. Ипак, српско-турски ратови су, како наглашава наш саговорник, имали и негативних последица, јер је Србија изгубила око

25.000 људи. Осим тога, на просторима где су вођене операције, срушена је свака пета кућа, а ратови су подстакли зулуме у Рашкој области, Старој Србији и на Косову.

Срби, који су још тамновали под Турцима, дуж границе су, све чешће, налазили пут у слободу. Са завежљацима и нејачи газили су Увац и богазе Јавора. Они што се на бежанију нису усудили борили су се са алама и врањима, трпели пљачке, бешчашће и зулуме, стрепели... И непрекидно слали вапаје својој Кнежевини. Тако је потрајало до завршетка Балканских ратова.

Нажалост и граница између Отоманског царства и вазалне Кнежевине Србије, постављена Хатишерифом из 1830. године, и даље је остала кост у грлу народа. Протезала се Голијом и Јавором, обалом Увца и преко планине Ивице спуштала се на Дрину. Како историчари кажу, у колевци немачке државе, постављена је и утврђена где никад није била, раздвајала је исти народ.

Јаворски рат је изродио много јунака, али у песму и легенду отишао је само један — мајор Михаило Илић. Рођен у Јагодини, био је један од најшколованијих официра оног времена, књижевник, члан Српског ученог друштва.

Пологањем венаца на споменик мајору Михаилу Илићу и погинулима на Јаворском ратишту и у Калипољској бици 1876. године, као и свечаним програмом на месту на коме је та битка почела пре 140 година, Србија је обележила значајан јубилеј из историје борби за слободу и уједињење, наводи се у саопштењу Министарства одбране Србије.

Венце су на костурницу и споменик положили начелник Генералштаба Војске Србије, генерал Љубиша Диковић у својству изасланика главног покровитеља обележавања јубилеја, председника Србије Томислава Николића, али и председници општина Ивањице и Нове Вароши.

Венце су положили и представници неколико удружења потомака ратника Србије од 1912. до 1918. године, представници хуманитарне организације „Стара Рашка“, Равногорски покрет Ивањице, Удружење „Српски домаћин“ и представници основне школе „Мајор Илић“ из Ужица.

„Моја је лична и војничка част што сам у прилици да на овом историјском месту, попришту велике битке и несебичне жртве за слободу, одам пошту јунацима чије је дело уткано у традицију Војске Србије коју чувамо и којом се поносимо“, рекао је Диковић.

Он је пренео поруку председника Николића који је истакао да је „Први српско-турски рат, 1876. године, био борба Давида и Голијата, рат мале и лоше припремљене Србије против моћне и добро наоружане Турске“.

Но, српска војска је, пише у поруци председника Николића, имала арсенал више, против кога се каткад тешко може: у том рату, бој је било срце у јунака, пре свега.

„Није ово само место сећања, већ и опомене да су наши преци, славни борци, знали да стичу нашу независност, ослобађају нас ропства и уједињују за сва времена“, додаје се у поруци председника Србије.

Битке за Јавор и око те планине 1876. године, биле су део великог сукоба с Турском у који је Србија ушла због страховитих репресалија турске војске над српским живљем у Босни због Херцеговачког устанка. ■

СПОМЕНИК ПОРУЧНИКУ ИЛИЋУ И ЈУНАЦИМА БИТКЕ

Битка на Јавору, као и Други српско-турски рат 1877. и 1878. године, део је ширег вишевековног геополитичког проблема познатог као „Источно питање“. Смелим маневрима неколико официра и њиховом личном иницијативом, пре свега поручника Михаила Илића, спречена је катастрофа и пораз на том војишту, који би знатно отежао српске ратне напоре на другим ратиштима. У спомен на Калипољску битку и те догађаје, у народу овог краја познатије као Јаворски рат, подигнут је споменик Илићу и јунацима битке.

ВЕСТИ

Новости из Мајша

Околина српске цркве добија нов изглед

Сви који ових дана пролазе кроз Мајш, сеоце у Жупанији Барања, могу да примете радове које су у току у околини месног српског православног храма, посвећеног Св. Петки. Ради се на уређењу и поплочавању трга на којем се налази наша древна светиња, а у току је и садња биљног растиња.

На оригинално, некадашње место враћено је и крсно знамење. Оно се до 1967. године налазило управо на месту на које је сада враћено. Руководиоци тадашњих општинских власти су га тада уклонили, али сада трг постепено добија свој стари изглед, уз ново поплочавање.

Занимљиво је да се радови одвијају под покровитељством локалне самоуправе села Мајша и месне Немач-

ке самоуправе, а на основу планова које је својевремено израдила Самоуправа Срба у Мајшу. Нажалост, бирано тело Срба у овом насељу је на последњим народносним изборима укинута, али су планови сачувани, па су Мајшани кренули са улепшавањем свог трга и околине српске православне цркве. Радови убрзано теку и ускоро се очекује финализација започетих послова.

Иначе, олујно невреме, које је средином јула захватило Жупанију Барања, није заобишло ни село Мајш. Снажан ветар и киша нанели су штету и српском православном храму, када су на кров пала два стабла. Међутим, процењено је да оштећења нису велика.

П. М.

Нови Сентиван

Завршена обнова црквеног крова

Будући да се приближава датум прославе храмовне славе „Велике Госпојине“ у Новом Сентивану, у месном парохијском дому 12. августа одржана је седница Новосентиванске српске самоуправе. Заседањем, којем су присуствовали и протонамесник Светомир Миличић, парох дешчански, администратор новосентиванске парохије и кум овогодишње славе Рада Ацков, председавала

је Јелена Марковљев-Веселинов, председница бираног тела Срба у Новом Сентивану.

На дневном реду су биле организационе припреме поводом прославе заштитника патрона древне светиње. Празновање ће се одржати на сам дан црквеног празника 28. августа. Света литургија ће отпочети у 10 сати, а вечерње са резањем славског колача и благосиљањем кољива у 17

часова. Вечерње богослужење почеће касније, јер ће славље Срба у Новом Сентивану том приликом својим доласком увеличати епископ будимски Лукијан. И ове године, на прослави ће учествовати и Хор „Јавор“ из Сентандреје.

Током седнице, подељени су и организациони задаци, а такође је постигнут договор да бригу о ангажовању оркестра води Перица Дунаи.

Јелена Марковљев-Веселинов је присутне информисала о томе да су завршени радови на обнови кровне конструкције парохијског дома, као и кречење. Радови су коштали милион форинти, а трошкове су сносили месна Српска самоуправа и Новосентиванска српска православна црквена општина.

Осим тога, постоји нада да ће се радови наставити, јер је локална самоуправа села поднела један конкурсни пројекат који би обухватио обнову светиње и парохијског дома. Резултати конкурса се очекују крајем августа или почетком септембра.

П. М.

Заседало руководство КУД-а „Банат“

Дешчани припремају културно-гастрономску фешту

У Српском културном, образовном и верском центру „Свети Сава“ у Десци одржана је седница руководства месног Културно-уметничког друштва „Банат“. На дневном реду заседања нашле су се организационе припреме за шесту по реду „Ајваријаду“.

Ова традиционална гастрономска и културно-забавна манифестација ове године одржаће се 10. септембра и биће у знатној мери проширена. Наиме, „Месец српске културе у Мађарској“ управо овде ће имати своје свечано отварање, а планирано је да се окупе и српски фолклорни ансамбли из Мађарске.

На седници је постигнут договор да се прошири и такозвана Улица ручне радиности, а и такмичење у лушћењу паприке и кувању ајвара добиће нове

садржаје. И ове године сви заинтересовани ће моћи да посете Балканску терасу и да на винским штандовима дегустирају разна вина и гастрономске специјалитете. Дешчанима ће се и ове године придружити пријатељи из Мохача, који ће се побринути за кување пасуља у глиненим лонцима.

Забавни програми биће обезбеђени и за децу, а свакако ће најпосећеније бити дружење са домаћим животињама. За добро расположење гостију, побринуће се и глумци Српског позоришта у Мађарској, очекује се наступ трубаача, а предвиђено је и представљање чланова Удружења уметника „Круг“ из Будимпеште. Биће постављени и штандови различитих народности, првенствено Грка, Бугара и Срба.

П. М.

У Сегедину је од 26. до 29. јула одржан „Балкански фолклорни табор“, а организовао га је Савез народности овога града. Позив организатора заљубљеницима фолклора балканских народа гласио је – „Четири дана у знаку балканских игара у Сегедину“ – и окупио је бугарске, грчке, македонске, турске и српске фолклорне групе.

Презентација српског фолклора и подучавање нашим народним играма били су поверени Кристифору Брцану, председнику и уметничком руководиоцу КУД-а „Банат“ у Десци, који је након увежбавања игара у „Долини уметности“, Сегединцима у сусрет изашао 27. јула. Уз музичку пратњу свог брата Стојана, господин Брцан је свим заинтересованима представио раскош српске фолклорне баштине.

Фолклорни табор у Сегедину

Четири дана у знаку балканског мелоса

Велико интересовање изазвало је и предавање његове супруге Еве, која је присутне упознала са дешчанском радионицом и активностима на очувању културне баштине. Ради се о везу и изради старих руковојина, што је такође било веома занимљиво за полазнике фолклорног кампа, који су уживали уз песму и игру, дружећи се на вечери српског фолклора.

Овогодишњи „Балкански фолклорни табор у Сегедину“, између осталих, материјално је помогла и Самоуправа Срба у Сегедину.

П. М.

**Прасе је пришло
Текелији и почело пред
њим да рије земљу. На
том месту појавише се
бисери, драго камење и
ковано злато. Тако је
генерал вођење царских
јединица поверио
искусном Јовану
Поповићу Текелији**

Јована прође осећање узвишеног задовољства. Пред његовим очима указа се гола Туркиња и као од мајке рођена, нага Немеца. У њему је напросто кључала похотна страст и жеља да урони и да се расплими међу њиховим бедрима. И би тако.

Увређени Вулин је бурно негодовао због одлуке безименог генерала, позивајући се на чињеницу да је он старији по чину, а да је Текелија, као млађи, њему потчињени официр. Да би избегао још већу кавгу, царски генерал је на крају преломио тако што је привилегију заповедништва задржао само за себе. Текелија се сагласи и без речи пође према свом шатору. Вулин је задовољно испијао чашу вина и кезећи се плуноу за Текелијом који се удаљавао. Тамо где је плувачка пала на тло, израђале би змије отровнице.

Но, својеглави Текелија није се по-виновао одлуци непознатог генерала. Пре свитања је са својим момцима у највећој тишини напустио табор. Копита коња нису додиривала тле, атови су просто лебдели. Изнад и испод њих ројиле су се звезде које би се по-

Јован П. Текелија и Ракоцијев устјанак (19)

Чудесни сан Јована Текелије

времено преобразиле у девојачке очи.

Текелија и његови граничари успели су да се обавијени плавкастим облаком неприметно приближе бедемима града Кечкемета. Изненадише шведску стражу. Угледавши широке ноздрве снажних пастува, из којих је избијао модри пламен, плавокоси Швеђани су падали нижице. Текелија се затим са својим зеленком подигао у ваздух, надлетао је град и чешагијом показивао где се крију шведски мускетари, стока и коњи. Лично је успео да зароби око педесетак поспаних Швеђана. Ови несрећници су успаничено трљали крмељиве очи, жмиркали су и шкиљили, али никако нису успевали да зауставе напад српских коњаника. Текелија је успут својим граничарима наредио да са ручердама, које се претворише у дугачке канције, истерају рогату стоку и коње из вароши. Било се већ и разданило када се из правца Кечкемета зачула свирка. Аустријски генерал и пуковник Вулин су буювно истрчали из својих свилених шатора и попут оперских певача, широким покретима издавали на-

Српски свирач, бакрорез, XVIII век

БАШТИНА

ређења, верујући да им се то приближавају шведски улани. На њихово велико запрепашћење, на челу победничке колоне дрчно је јахао Јован Текелија. Око њега, читав чопор свирача бесно је дувао у зурле и гајде, ударао у тапане и тамбуре самце. Вулин тупо блене и остаде без речи. Аустријски генерал се испрва мрштио, али се ускоро помирљиво насмеши. Текелија, не силазећи са коња, дубоко се поклони и предаде му читаву егрелу расних, крилатих коња.

О таквим стварима је сањао Јован Текелија и не слутећи шта ће га још исте ноћи задесити. Чим од ухода дознаде да рацки пуковник Јован Текелија своје ноћи проводи у једном чардаку на рубу арадског предграђа, шаркадски командант Шандор Сабо је са својим пандурима, потпомогнут коњицом наднаредника Пала Фелеђхазија и војницима Бонеовог пука, кренуо у правцу Мориша. Фелеђхази се иза поноћи последњег дана јула месеца 1708. године, са неколицином својих момака неопажено приближио градској капији. Оштри ножеви су зачас онепоспособили немачку стражу. Куруци се спустише у Мориш. (...)

Драгомир Дујмов

Предности најтоплије годишње доба

Лето је идеалан период за амбициозне

У току је најтоплије годишње доба, када ће многи „искључити“ мозак и тако „возити“ све до септембра. Бројна истраживања потврђују да смо лети мање продуктивни и концентрисани, и то, ако је веровати научницима, чак 45 посто него зими! Док врућина топи жељу за свим активностима, а камоли за радом, последња ставка о којој желимо да размишљамо је посао. Тенденција пада почиње већ у јуну, када све интензивније маштамо о одмору, а од хрпе папира на столу нам се причњавају бродођи на мирном мору.

Због такве опште атмосфере, лето је права прилика да се издвојите и напредујете у каријери, било да је реч о унапређењу на тренутном радном месту или промени посла. Низ корака који често изгледају неважни, воде ка успеху, а ово је, према мишљењу пословних тренера, важан период за амбициозне.

Да бисте кренули напред, морате прво да одредите јасне циљеве. Пословни саветници предлажу да, за почетак, водите дневник постигнућа. Иако рачуне најчешће сводимо око Нове године, нема разлога да то не урадите баш у ово доба. Запишите шта сте до сада постигли и научили, а шта још планирате. Већа је шанса да ћете се придржавати одлука донетих у јуну, јер сте о њима размишљали у миру, без тензије коју новогодишњи празници носе. Размислите и о

Лето је права прилика да се издвојите и напредујете у каријери, било да је реч о унапређењу на тренутном радном месту или промени посла. Низ корака који често изгледају неважни, воде ка успеху, а ово је, према мишљењу пословних тренера, важан период за амбициозне

томе где желите да будете за десет година. Ако престанете на филозофију „од данас до сутра“, вероватно ћете и за деценију бити на истом месту и бити још незадовољнији него сада.

Која вештина вам недостаје да будете успешни на послу који волите? Немојте да вас лењост победи. Упишите курс језика, научите неки нови програм, који ће вам дати предност над конкурентима и квалитет у раду.

ЖИВОТНИ СТИЛ

Водите се идејом „што више знаш, више вредиш“. Чак и ако нова вештина нема никакве везе са вашим тренутним послом, никад не знате кад вам може користити. Осим тога, кад учимо нешто ново, мозак је активнији, па нам може пасти на памет бриљантна идеја кад то најмање очекујемо.

Илузорно је очекивати да ћете од једном постати друга особа, али усвојите нове, добре навике, које ће вам помоћи да напредујете у животу и каријери. На пример, устаните сат раније него иначе или почните редовно да вежбате, што ће позитивно утицати на рад мозга и самопоуздање. Ако сте до сада остајали прековремено, обећајте себи да више нећете. Супротно увреженом веровању, прековремени сати не значе да више радите, већ да нисте били довољно ефикасни и организовани. Када знате да не смате остати ни минут дуже на послу, научићете да током осам сати не губите време на кафенисање и маштање.

Најважнија ствар у послу су контакти, па искористите лепо време и не трчите кући чим напустите канцеларију. Посећујте догађаје које организују пословни партнери, ћаскајте са колегама, јер никад не знате кога можете да упознате и да ли ће неки случајан сусрет довести до пословне сарадње. Доказано је да су у опуштеној атмосфери људи отворенији и расположенији за дружење. Не заборавите да успостављене контакте одржавате, позовите на кафу колегу из претходне фирме или са факултета. ■

НЕВЕН

Остварења наших младих талената

Лабудово језеро (2)

Прошла сам кроз многе бајке и љубавне приче на сцени, али ниједна ме није испуњавала. Аплаузи нису више били толико гласни. Године су пролазиле и ветар као да је одувао све моје амбиције. Постала сам довољно стара да бих могла да наставим да се бавим својим послом, а довољно млада да још увек волим живот

У беживала сам се да сада треба да дам све од себе на другом животном пољу.

Разговарала сам са лекаром који је полако губио осмех и ону радост у очима коју је имао када је први пут ушао. Саопштила сам му шта сам решила. Била сам хладна и недодирљива. Нисам желела разговор. Сергеј није желео више никада да ме види после тога. Мислила сам да ће разумети.

Пошто ме је оставио, оптуживала сам га за љубомору на мој успех, за саможивост, себичност. Била сам љута, пуна беса мислећи да не поштује моје жеље и тешила сам се тиме да је он обичан средњошколски професор који не може да схвати величину светске славе. Урадила сам оно што сам желела и у мом тренутку буђења након операције, почео је мој самачки, испразан живот. Сама сам отишла кући, скувала ручак и сама јела. Нисам имала никога свог у тој далекој Русији која није била моја до-

мовина. Нисам желела да излазим, путујем, да виђам друге људе. Посветила сам се балету и ишла редовно на пробе. Трудила сам се и увек давала свој максимум. Прошла сам кроз многе бајке и љубавне приче на сцени, али ниједна ме није испуњавала. Аплаузи нису више били толико гласни.

Године су пролазиле и ветар као да је одувао све моје амбиције. Постала сам довољно стара да бих могла да наставим да се бавим својим послом, а довољно млада да још увек волим живот. Једно вече, након наступа, кренула сам кући. Моја коса која је једва чекала да се ослободи пунђе лагано је падала преко мојих рамена. Пахуље су падале на мој капут и топиле се на мојим шакама. Шетала сам

ујутру, о вођу које треба да купим и рачунима које треба да платим.

На кратко сам се осврнула око себе да бих прешла улицу и тада сам их угледала – Сергеја, његову жену Соњу и две девојчице. Нисам могла да избегнем сусрет. Изгледали су срећно. Сергеј је имао тај нежан, топао поглед који сам увек волела. Штитио је од зиме своје две девојчице дајући им свој шал и рукавице. Своју жену је гледао као некада мене и сигурна сам да ју је јако волео. Разговарала сам са њима пар минута, а онда сам рекла како журим и продужила. Почела сам да плачем као никада до тада. Знала сам ја и раније шта сам урадила, али ово је био шамар. Као да ме је неко полио леденом водом. Сергеј је можда имао по коју неостварену жељу, али је био богатији за два живота од мене. Имао је своја два анђела.

Невена Богићевећ

ВРЕМЕПЛОВ

18. августа 1805. – Срби су у једној од највећих битака током Првог српског устанка, на брду Иванковац код Ђуприје, први пут потукли отоманску војску.

18. августа 1831. – Рођен је композитор, пијаниста и хоровађа Корнелије Станковић, познат по записима и хармонизацијама српског црквеног појања које до тада није било записано.

18. августа 1948. – У Београду је потписана Дунавска конвенција којом је договорено да у управљању Дунавом и његовом пловидбом учествују само приобалне земље. Основана је и Дунавска комисија са седиштем у Будимпешти.

18. августа 1990. – Југославија је трећи пут постала светски првак у кошарци на XI Светском шампионату у Аргентини.

19. августа 1878. – После жестоких уличних борби, аустро-угарске трупе

ушле у Сарајево и успоставиле своју управу.

20. августа 1854. – Пуштена је у рад прва железничка пруга на територији Србије. Повезивала је Белу Цркву са данашњим румунским делом Баната.

20. августа 1872. – Престао је да излази српски лист „Даница“, најзначајнији књижевни часопис српског романтизма, који је од фебруара 1860. три пута месечно штампан у Новом Саду. „Даница“ је окупљала младе српске песнике романтичаре, Јакова Игњатовића, Ђуру Јакшића, Јована Јовановића Змаја, Лазу Костића.

20. августа 1884. – После четири године градње, свечано је отворена зграда Београдске железничке станице.

21. августа 1898. – Рођен је књижевник Душан Матић један од најзначајнијих српских надреалистичких песника.

22. августа 1854. – Рођен је Милан Обреновић, српски кнез (1872-82) и краљ (1882-89). За време његове владавине Србија је

стекла међународно признање (на Берлинском конгресу 1878).

22. августа 1859. – Због ратних неуспеха, финансијског слома и полицијског насиља у свим крајевима Хабсбуршке монархије, цар Франц Јозеф смењено је свемоћног министра унутрашњих послова Александра Баха.

24. августа 1939. – Објављен је споразум југословенског председника владе (Министарског савета) Драгише Цветковића и вође Хрватске сељачке странке Владимира Мачека, Уредба о установљењу Бановине Хрватске. У њен састав ушле су Савска и Приморска бановина и срезови Дубровник, Шид, Илок, Брчко, Градачац, Дервента, Травник и Фојница. Већи део тих територија (осим у Срему) никада раније нису били саставни део Хрватске. Споразум Цветковић-Мачек краљевска југословенска влада била је приморана да прихвати због огромног притиска од стране Велике Британије.

Краљ Милан Обреновић

Корнелије Станковић

СВЕЧАНОСТ НА „ИЛИЈИНОЈ ВОДИ“ У БУДИМПЕШТИ

Субота, 21. августа 2016. од 17.00 ч.

Српска мањинска самоуправа VIII кварта Будимпеште срдечно вас позива на „Илијину воду“, да заједно обележимо празник Светог Илије.

Пештански Срби су још пре Велике сеобе обилазили ово ходочасно место. Сваке године на дан Св. пророка Илије излазили су на извор, где се обављало водоосвећење. Ова традиција, уз резање славског колача, наставља се и у наше време. Из објективних разлога, прослава ове године није одржана на дан Светог Илије, већ је заказана за 21. август.

После духовног дела, наступа КУД „Табан“, уз оркестар Слободана Вертетића.

Адреса: Budapest, VIII Korányi Sándor u. 3. – Ludovika tér

КУД „Весели Санџовчани“ срдечно вас позива на

СВЕЧАНОСТ ПОВОДОМ 30. ГОДИШЊИЦЕ ПОСТОЈАЊА

27. август 2016. од 18.00 ч.

Дом културе – Сантово

Гостујуће фолклорне групе:

КУД „Данубија“ – Нађбарацка, КУД „Марица“ – Саланта,
КУД „Рузмарин“ – Калаз, КУД „Светозар Марковић“ –
Нови Сад, КУД „Врбас“

Гостујући оркестри и певачи:

Тамбурашки оркестар „Данубија“ – Баја,
„Бачка“ – Гара, „Сантовачки Бењари“,
Жока Балог и пријатељи – Батмоноштор,
Даринка Орчик, певачица – Сантово,
Ана Ритгасер и Мартин Кристофер,
певачки дуо – Сантово

Водитељ и учесник програма:

Стипан Ђурић, глумац – Сантово

После програма:

Бал на Главном тргу у Сантово
(у случају кише – у Сватовској сали)

Госте ће забављати:

Оркестар „Бабра“ – Будимпешта и Тамбурашки оркестар
„Бачка“, уз пратњу хармоникаша Радована Марића

Срдечно вас очекујемо на нашој свечаности!
Свима који су у могућности да новчано помогну наш
рад, унапред хвала!
Број рачуна: 51000163-17002815

ИНФО СЕРВИС

ПРОСЛАВА У ЛОВРИ ПОВОДОМ ВЕЛИКЕ ГОСПОЈИНЕ

Срби из Ловре срдечно вас позивају на балове,
који ће бити одржани 28. и 29. августа 2016. године
у Дому културе.

28. августа: у 20.00 часова – игранка уз музику Оркестра
„Покладе“ из Мохача; у 20.30 – наступ КУД-а „Јантра“

29. августа: у 20.00 часова – игранка уз музику браће
Барић из Сантова

Срдечно Вас позивамо на црквену славу

ПРЕОБРАЖЕЊЕ ГОСПОДЊЕ

19. августа 2016. године

Програм

18. августа:

– 18.00 ч. – Празнично бденије

19. августа:

– 10.00 ч. – Св. литургија, освешћење грожда и литија. Све-
ту литургију прати хор „Свети Серафим Саровски“ из
Зрењанина.

– 16.00 ч. – Вечерње са резањем славског колача и благо-
сиљањем кољива. Ове године резање колача ће бити у
светом храму, после вечерњег богослужења.

– 17.00 ч. – Програм у дворишту Српског културног,
образовног и духовног центра „Свети Сава“. Наступају
учесници Музичког кампа у Дески; концерт хора „Свети
Серафим Саровски“ из Зрењанина

– 18.00 ч. – Изложба полазника Кампа за ручне радино-
сти у музеју Српског културног, образовног и духовног
центра „Свети Сава“.

– 19.00 ч. – Заједничка вечера и послужење за све госте.
За добро расположење побринуће се оркестар КУД „Ба-
нат“ из Деске, оркестар „Лале из Баната“ и оркестар „Не-
вен“ из Суботице.

У наставку следе славско весеље и игранка.

Очекујемо Вас са великим задовољством!

Организајтор:

Српска православна црквена општина Деска

Покровиоци:

Културни и документациони центар Срба у Мађарској
Српска народносна самоуправа Деска
КУД „Банат“ Деска

23. SUMMERFEST 2016.

Програми од 12. до 20. августа
у Српском Ковину, Тукуљи и Бати

Фолклорна друштва стижу из 17 земаља,
а Србију представља КУД „Свети Сава“ из Каћа

Детаљан програм манифестације
на интернет адресама:
www.summerfest.rackeve.hu
www.summerfest.tokol.hu
www.summerfestbatta.hu

BALKAN PARTY Budapest

24. septembar, subota

22.30h

BAJAGA & INSTRUKTORI

Koncert

ooh Yu party
DJ Mačić

Svež burek

A38 HAJÓ
PETŐFI HÍD
BUDAI HÍDFŐ

DENTAL PALACE

СТОМАТОЛОШКИ ЦЕНТАР
У СТАРОМ БУДИМУ

1036 Bp., Nagyszombat u. 1.

Тел: 06 1 250 90 86; 06 30 494 45 48

Имејл: info@dentalpalace.hu

Радно време:

Понедељак - петак
од 8.00 - 20.00

TERRA TRAVEL

Terra Travel, Gračanička 16

11000 Beograd, Srbija

+381 11 2632-921; +381 11 630-1591

Dežurni telefon: +381 64 802-6680

Telefon u Budimpešti: +36705047240

info@terratravel.rs | www.terratravel.rs

Minibus prevoz "Od vrata do vrata"

Dnevni prevoz na relacijama:

Beograd - Budimpešta - Beograd

Beograd - Beč - Beograd

Beograd - Zagreb - Beograd

Beograd - Slovenija (svi gradovi) - Beograd

Beograd - Istra (svi gradovi) - Beograd

scan and find more

TerraTravelRS

/agencijaTerraTravel

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ
СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ.
СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ♦ Издавач: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској ♦ За издавача: др Јадранка Гергев
♦ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ♦ Фотојурорисер: Иван Јакшић ♦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ♦
Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat Hivatala, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ♦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com
♦ Web: www.snnovine.com ♦ Графички прелом листи: Карољ Сабо ♦ За штампању Alfa Press Design Kft: Ференц Ибош ♦ Текстуалне
прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у скла-
ду са расположивим новинским простором. ♦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем –
ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћири-
лице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ♦ HU ISSN 2061-0238

СА ЛИЦА МЕСТА

Летње вече у Будиму у знаку српског мелоса

Музички спектакл уз „Шендерге” и Бобана Марковића

Балкански парти, приређен на тераси испод будимске тврђаве, на „Варкерт базару”, чинила су два концерта: најпре је наступио Оркестар „Шендерге”, а потом је уследио велики концерт Бобана и Марка Марковића и њихових трубача

Организатор Ласло Хорват за Српске недељне новине каже да се велики концерт организује свакога лета, у сарадњи са Бобаном Марковићем, који се увек радо одазове позиву да наступи.

— Бобан Марковић већ више од десет година долази у Мађарску и прави веома посећене концерте. Сваке

године у плану је такозвани велики летњи концерт. Ранијих година наступ је био на Маргитином острву и на „Сигет фестивалу”, али ове године смо изабрали управо „Варкерт базар”. Сада, када је цео догађај реализован, можемо рећи да је ово савршен простор за организацију концерата током летње сезоне, када је време див-

СРПСКА ТРУБА НА ПРЕСТИЖНИМ МЕСТИМА

Организатор Ласло Хорват открива да ће бити још прилика да публика у Мађарској чује Бобана Марковића и његов трубачки оркестар током ове године. Најбољи трубач Балкана, а по речима Хорвата, можда и света, наступа заиста на престижним местима: најпре на „Јеврејском фестивалу”, затим и на великом фолк фестивалу „Дан мађарске народне песме”, почетком септембра, а у јануару следеће године у великој дворани будимпештанске Палате уметности.

но, као што је вечерас било. Мислим да нема лепшег места у земљи и да су и најизбирљивији посетиоци отишли кући срећни. Бобан Марковић долази веома радо, прихвата сваки концерт, одазове се на сваки позив и доноси нам врхунску музику. Веома смо захвални за сарадњу са њим и оркестром. То је велика част — испричао је за СНН Ласло Хорват.

Бобан Марковић, својеврсни амбасадор трубача у Гучи, каже да такмичарски део препушта другима, а он добро промовише „Гуча фестивал” у Европи и свету током целе године. Бројни концерти су само један од начина.

— Вечерашњи концерт је протекао у добром расположењу. Изузетно је било весело, баш као на сваком мом наступу у Мађарској. Публика ме овде одлично познаје, као и ја њу, узајамно се волимо, а то се увек позитивно одрази на концертну атмосферу. Све се увек заврши великим аплаузом и са много радости, као што је и вечерас био случај. Осећао сам се као код куће — рекао је Бобан Марковић.

Посетиоци су, осим дела предвиђеног за публику, заузели и остатак простора на „Варкерт Базару”. Тераза изнад бине, која припада будимској тврђави, била је такође, попуњена људима које је привукла балканска музика.

Концерт је завршен десетоминутним ватрометом са друге стране Дунава, па је поглед на реку са терасе био величанствен.

— Ово је најлепше место у Будимпешти. Град је предиван, па није лако издвојити једно место. Одушевљени смо концертом, музичари су заиста страствени, свирају срцем, а то се лако препозна. Једноставно не можеш остати равнодушан када су овако темпераментна музика и наступ у питању — рекао нам је млади пар из Пољске.

— Волим балканску музику, јер сам свирао трубу више од десет година. Бобан Марковић је дефинитивно највећи трубач у Европи. Пратим све његове наступе у Мађарској. Дошли смо породично, сви смо уживали вечерас — поделио је са нама своје утиске посетилац Ласло Мате.

М. М.

Тамбурашки оркестар КУД-а „Банат”

Запажени наступи на међународним фестивалима

Тамбурашки оркестар Културно-уметничког друштва „Банат” у Десци, заиста има разлога за задовољство. Чланови овог састава током читавог јула месеца имали су бројне наступе, првенствено на међународним тамбурашким фестивалима.

Серија гостовања Дешчана отпочела је 17. јула у Великом Семиклшу, у Румунији. На овом ревијалном фестивалу наши тамбураши су се представили инструменталним нумерама и песмама које је извела солисткиња Естер Фрањо Вујчин.

Ова културно-забавна манифестација послужила је и као добра прилика за дружење и размену искустава. Дешчани су посебно добре контакте остварили са Панчевцима и Кикинђанима, који су, такође, својим репертоаром одушевили поштоваоце тамбурашке музике.

Фестивалска манифестација је приређена у месном Дому културе,

будући да је лоше време пореметило планове организатора, који су приредбу желели да реализују на отвореној позорници.

Упркос томе, фестивал је био успешан, баш као што је била и међународна тамбурашка смотра у Чоки, у Србији, која је одржана 22. јула. Де-

шчани су се и овде представили, на велико задовољство публике. Посебно радује све плоднија сарадња између тамбураша из Чоке и Деске. Музичари из Србије прихватили су позив својих колега из Мађарске, па ће првог викенда у септембру увеличати славље Дешчана приликом „Дана села”.

Тамбураше из Деске последњег викенда у јулу је очекивао и наступ на Међународном тамбурашком фестивалу у Бијелом Пољу, у Црној Гори. Они неуморно раде, вежбају и припремају се и за Музички камп у Десци, који ће ове године бити проширен Кампом старих рукотворина.

Кратку паузу имају овог месеца, а потом ће се поново окупити и радити на проширењу репертоара, који привлачи поклонике тамбурашке музике не само Мађарској, већ и у околним земљама.

П. М.